

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

3/15 Maiu.

Sibiu, 3/15 Maiu 1897.

În viața popoarelor sunt zile mari, înălțătoare, consfințite prin măreția faptelor, ce în ele s'au petrecut. Sunt zile, a căror pomenire străbate veacurile și cari din noianul trecutului depărtat luminează cu raze vii, vecinic nestinse și însuflețitoare!

O astfel de zi este în viața poporului român ziua de 3/15 Maiu 1848. Pomenirea ei scrisă este cu litere de aur în cartea trecutului și scrisă este cu litere neșterse în inima fiecărui român. Faptele petrecute în această zi la anul 1848 lucesc ca un soare, puternic și sfânt, dând curagiu și bărbăție poporului românesc în lupta lui dreaptă pentru neam și lege, întocmai cum sfântul soare de pe cer dă viață și putere vietăților pământene.

Grea și umilitoare era starea poporului românesc înainte de anul 1848. Lanțurile iobăgiei țineau încătușate puterile lui și-l împedecau de-a da înainte și de a-și putea face o soartă mai bună; strivit jos, el ajunsese a fi numai suferit în străvechea sa țeară, lipsit de toate drepturile naționale și desmoștenit de drepturile cetățenești.

Veacuri de-a rândul a suportat poporul român această soartă, până când în sfârșit se iviră zorile libertății. Era anul 1848. Glasul vremii cerea dreptate pentru cei desmoșteniți, libertate pentru cei apăsăți; sosise vremea, când cătușele

aveau să fie sfărmate și drepturile omului și drepturile națiunilor să fie proclamate și recunoscute.

Înaintașii nostri pricepură acest glas al vremilor. Versul sfânt de libertate străbătî muntii și câmpiile românești și pătrunse în casele și colibele țeranilor. Un dor cuprinse pe fiecare Român, cărturar și țeran, dorul libertății și în această privință conducătorii și poporul un trup și un suflet erau.

Așa s'a pregătit și s'a ținut la 3/15 Maiu anul 1848 cea dintâiu, dar' și cea mai mare și mai strălucită adunare națională, la Blaj, pe Câmpul libertății. Azi se implinesc 49 de ani de când s'au adunat aici moșii și părinții nostri, în număr de 40 de mii, din toate unghiurile locuite de Români, ca să spue celor dela putere și lumii întregi, că poporul român vrea să fie liber în țeara sa. Azi se implinesc 49 de ani, de când au răsunit pe Câmpul libertății cuvintele de libertate ale lui *Bărnut, Barășiu, Laurian, Papiu, Ilarian* ș. a. vestind Românilor, că zorile libertății au sosit!

În aceasta zi măreață s'a proclamat poporul român, el pe sine, de popor liber, de națiune de sine stătătoare. Miile de Români adunați aici au depus jurământ, cu mâinile înălțate spre ceriu și în numele tuturor Românilor, că vor susțineă întotdeauna națiunea română pe calea dreaptă, că o vor apăra contra prigonirilor și asupririlor, că vor apăra legea și

limba românească, precum și libertatea, egalitatea și frățietatea pentru toate popoarele deopotrivă, că vor lucra după putință la ștergerea iobăgiei, la păzirea dreptății și la înaintarea binelui națiunii române și al patriei.

Mare și însemnat a fost acest fapt al poporului român, adunat pe Câmpul libertății! De aceea foarte nimerit zice *Papiu Ilarian* descriind întâmplările dela 3/15 Maiu 1848 că „*acest jurământ nu e pus pentru o zi, sau pentru un an, nici pentru un rînd de oameni, ci pentru totdeauna și pentru toți Românii și este o legătură vecinică a întregii națiuni, că vom sta totdeauna unul pentru toți și toți pentru unul, întru apărarea libertății și drepturilor naționale*“.

Da, părinții nostri, adunați la 3/15 Maiu 1848 și-au înălțat fruntea cu curagiu și seninătate și au croit calea, pe care trebuie să meargă poporul românesc în luptele naționale. Ei, prin hotăririle lor au pus temeiul acestor lupte și ne-au dat pildă vie și neperitoare de bărbăție, de iubire de neam, de unire și ținere laolaltă.

Ziua de 3/15 Maiu 1848 a pus hotarul între trecutul plin de suferințe și umilit al poporului nostru și între viitorul mai prielnic și mai înveselitor.

De aceea am zis și o repet, că ziua de 3/15 Maiu este ca un soare luminat și încălzitor, care ne dă curagiu, tărie și însuflețire în lupta grea pentru recăștigarea drepturilor naționale. *Silvestru Moldovan.*

FOIȚA.

Poesii populare.

Culese de *Antoniu Bucur*, inv. în Timpăhază.

Frunză verde de pe rît
Tu bădițo ce-ai gândit
Că sînt floare de găsit
Ție de batjocorit?
Eu sînt floare ca și-o fragă
Și la totă lumea dragă,
Și 'ți-am fost badeo și ție
Pân' ai fost de omenie;
Eară dacă te-ai stricat
Eu bădițo te-am lăsat
Și altul mi-am căpătat,
Mai tinăr și mai înalt,
Nu ca tine blăstămat.

Frunză verde de bujor
Ce vii măndro tîrziu?
Ori de mine nu ți dor
Ori mă lași ca eu să mor?

Ba zeu mie mi dor tare
Nu pot trece, valea-i mare
Și valea-i cu bolovani
Nu pot trece de dușmani,
Și valea-i cu petricele
Nu pot trece de guri rale.
Când 'ți-a fi măndro de mine
Nu te mai plînge la nime
Făr' te plînge la un spine
Și gîndește tot la mine,
Tot plînge și-l ocolește
Că Dumnezeu ne 'ntelnește
Am plîns și le-am ocolit
Și tot nu ne-am întelnit;
Am plîns și am suspinat
Și amêndoi faț' am dat
Dumnezeu îndurat tare
Nu ne lasă 'n supărare.
Copiliță cu părinți
Nu grăbi să te măriți
Mai așteaptă un an doi
Să ne iubim amêndoi
De iubit să ne iubim
La luat să ne gîndim

Că am doi părinți acasă
Ne am lua și nu ne lasă,
Dela munte ies 3 stele
Dela mândra 'mi vine jele
Dela munte iase-un nor
Dela mândra îmi vine dor.
Hei măndruțo pentru tine
N'a rămas inima în mine,
Binele ce l'am avut
Nu-l mai pot avea mai mult
L'am bent dintr'un păhar
Mult e dulce mult amar.

De pe Valea-Agrijului.

Culese de *Ioan Murășan* june și cantor în Lupoia.

De m'ai urît bade rêu
Meargă-ți sângele pîrâu
Până-ce 'l-oi opri eu,
De mai urît bate tare
Meargă-ți sângele tot vale
Până-ce i-oi sta io 'n cale;
De m'ai urît tu pe mine
Te urască ce-i mai bine.

Sinoadele. Sinoadele bisericii române gr.-or. 'și-au sfârșit lucrările. Sinodul din Caransebeș a ținut numai trei zile, cel din Arad s'a sfârșit Sâmbătă, săptămâna trecută, ear' sinodul archidicesan din Sibiu s'a închis Luni d. a. în săptămâna aceasta.

Sinoadele, ca de obicei în fiecare an, s'au ocupat cu luarea în seamă a socotelilor și averii bisericesti dela Consistoare, și cu punerea la cale a afacerilor bisericesti și școlare, aducându-se hotărâri folositoare bisericii.

Dea Dumnezeu, ca hotărârile sinoadelor, puse în pracsă, să fie spre binele și înaintarea bisericii și a poporului român.

Pentru Turci. Sânt cam șozi compatrioții nostri maghiari! De câte ori se întâmplă lucruri mai însemnate prin Europa, dar' mai cu seamă când e vre-un războiu, ei țin a face larmă și a părtini pe un popor sau pe altul dintre cele cari sânt încurcate în războiu. Numai cât au cam pățit-o până acum, căci de obicei aceia au pierdut războiul, pe partea cărora au înclinat Maghiarii. Așa la anul 1870 ei au părtinit pe Francezi și — Francezii au fost învinși de către Nemți. La 1876 Maghiarii erau pe partea Turcilor și Turcii au mâncat bătaie. Isbucnind războiu între Sârbi și Bulgari, Maghiarii la rândul lor au fost pe partea Sârbilor, dar' minune, și acum Sârbii au fost învinși.

Din pătaniile aceste să vede, că au învățat ceva urmașii lui Arpad, căci în războiul ce s'a încins acum între Greci și Turci, la început nu 'și-au arătat înclinarea spre nici o parte, deși inima îi trăgea spre Turci, căci doar nu de geaba sânt frați de cruce și samănă cu ei în multe privințe. Văzând însă în urmă, că învingerea e pe partea Turcilor, au prins curaj și au rupt tăcerea.

În săptămâna aceasta a eșit în ziarele maghiare un *apel*, iscălit de mai mulți deputați și politici maghiari, în frunte cu căpetenia partidului liberal, baronul *Podmaniczky*, prin care cer, ca să se adune bani pentru Turci.

Adecă a eșit mâța din sac. Turcii pot fi veseli, că nobila vită a lui Arpad le-a sărit în ajutor — după-ce mai întâi s'a văzut, că înving ei și nu Grecii.

Deputații români în Austria.

Am vestit mai nainte, că deputații români din parlamentul austriac și-au întemeiat un club propriu al lor, numit *Clubul Românilor*, ceea-ce este o înaintare față de trecut.

Acum aflăm despre alegerile deputaților români în secții (comisii), în cari se desbat proiectele de legi, înainte de a fi supuse debaterii parlamentului. Astfel dl *I. Lupul* e ales în secția pentru răspunsul la cuvântarea de deschidere a împăratului, baronul *Vasilco*, în secția de verificare; *Dr. I. Zurcan* în secția de dări; *Dr. G. Popovici* în secția economică și în cea de justiție. Luând în seamă numărul mic al deputaților români față de ceilalți deputați, acest rezultat este îndestulitor.

Succesul Românilor Bucovineni.

»Tribuna« primește din isvor sigur știrea îmbucurătoare că ministrul-president din Austria, contele *Badeni*, a pus în vedere deputaților români Bucovineni din parlamentul austriaci, că în budgetul anului viitor va lua și o sumă îndestulitoare pentru ridicarea unui *gimnasiu român în Cernăuți*.

Aceasta e o isbândă a deputaților români din Bucovina, de care numai bucura ne putem. Pe când în Austria statul se îngrijește, ca cetățenii se aibă școale în limba lor, la noi guvernele liberale-jidovești se nisuiesc sau a maghiarisa gimnasiile noastre sau a le închide și nimic.

Sfințirea Episcopului Dem. Radu.

Duminea trecută, 9 Maiu n. Blajul a avut o sârbătoare frumoasă, înălțătoare. În această zi s'a făcut sfințirea de Episcop al Ilustrității Sale, *Dr. Demetriu Radu*. Blajul și peste tot Români de mult n'au avut o zi așa de frumoasă, și care a fost cu deosebire înveselitoare, de oare-ce noul Episcop după frumoasele Sale însușiri, cultură și sentimente înalte, ne dă nădejdea, că el va fi un vrednic păstor al turmei sale și un stâlp ocrotitor și apărător al mult cercatului popor român.

În ziua pomenită des de dimineată piața Blajului era plină de oameni, cari mereu se înmulțeau. După 8 ore plecară dela biserică un șir lung de preoți, îmbrăcați în haine bisericesti, la reședința metropolitană, pentru a însoți în procesiune pe înalții Arhiepiscopului, la biserică.

Acest convoiu de preoți, între cari erau și canonici și preoți din diecesa

Lugojului, era impunător, pășind încet și maiestos prin mijlocul mulțimii de oameni. În fruntea convoiului mergeau mai mulți clerici, îmbrăcați în cămeși albe, apoi urmau canonicii și preoții și în urmă șirul era încheiat de arhiepiscopul, anume de Episcopul *Pavel* dela Orade, arhiepiscopul catolic *Hornstein*, dela București, noul Episcop *Radu* și Metropolitul *Victor Mihalyi*.

După-ce sosită în biserică, se începură ceremoniile de sfințire, apoi se rostiră cu glas înalt cuvintele prescrise la sfințirea de episcop și se cetiră decretul de denumire și scrisorile Papei una către împăratul, a doua către Metropolitul și a treia către consistorul din Lugoj. Și așa se făcură în rînd frumos toate ceremoniile și actele de lipsă, până ce noul arhiepiscop fu îmbrăcat în vestimentele arhiepiscopice. Atunci corul cânta maiestos „Pe arhiepiscopul și părintele nostru“ etc., ear' noul episcop *Radu* eși în ușa altarului, binecuvântând poporul, care îl întâmpină cu strigăte de „să trăească“ — și începă apoi din nou săvârșirea sfintei liturgii, acum ca arhiepiscop.

Glasul noului arhiepiscop resuna puternic și impunător, ear' corul dlui *Iacob Murășan*, cânta frumos și înduioșător.

După sfârșitul sf. liturgii, Metropolitul în o frumoasă vorbire fericită pe noul arhiepiscop, apoi 'i-a răspuns episcopul *Radu*. Vorbirile au fost foarte frumoase și pătrunzătoare, cu deosebire cea a noului Episcop, în care între altele a spus, cum și ce are să lucre pe noua cale ce-l așteaptă, mișcând prin graiul său pe cei de față până la lacrimi. Cu aceste s'a sfârșit ceremonialul bisericesc, la care au fost de față între alții părinții, frații și alte neamuri ale episcopului, — toți țerani îmbrăcați în curatul și frumosul port țerănesc.

După biserică s'au dat două banchete și o masă pentru popor, ear' seara a fost o petrecere cu joc, cu care s'au încheiat frumoasele sârbări.

Bădișor cu peană 'n clop
Ședere-aș cu tîni un strop,
Dar' mē tem că-oi zăbăvi
Și măicuța m'a toi;
Că ș-asară m'a toit
C-'am șezut la tine mult,
Am șezut pe două lemne
Până cătr'a cinii vreme,
Pe două lemne uscate
Până cătră miez de noapte,
Și pe două lemne verzi
Hai măicuțo de mē vezi.
Bădișor cu clop de paie
Stringe-mē sē mi-se paie,
Stringe-mē bădiță bine
De tragi nădejdea la mine.
Stringi-o mēi că io am strîns
Și nimica nu mi-o zis
Numai mi-o ochit și-o zis:
Fire-ai bade rob la Turci
Drag mi-'ai fost și-amū te duci
Și-ai fi bade rob la Sași
Drag mi-ai fost și mē lăsași.

Doine cătănești.

Culese din gura poporului bănățean de
Ioan Rechițan, din Vucova.

Bate doamne ce mi bate
Toți maiorii din cetate
Că de când s'au maiorit,
Mulți ficiori au cătănit,
Și neveste-au veduvit.
Fete mari și necăjite,
Că nu pot sē se mărîte,
Ficiorii cei de 'nsurat,
La cătane 'i-au luat.

De unde cătana pleacă
Rămâne casa săracă,
Și nevasta supărată,
Și copiii cresc în vatră,
Nu știu cine le-a fost tată.
D'auzi maică maica mea,
În ce apă m'ai scăldat?
Cu apa de Vineri seara,
Sē umblu lumea și țeara,

Cu apă dela fântână
Sē umblu cu pușca 'n mână.
Auzi maică, maica mea,
De ce nu mai făcut fată,
Sē-ți torc cu furca pe vatră.
Numai m'ai făcut ficior
Că sē-ți fiu de ajutor.
Când ți-am fost de-ajutorat
Veni Neamțu, m'a luat,
Și tare m'a străinat.
Bată-te focul Bănat,
De parte m'ai străinat
Pân în Bosnia m'ai băgat,
Eu cu Turcu sē mē bat.
Eu cu Turcu nu 'm-oi bate.
Că nu pot de greutate,
Că mi greu vițelu 'n spate.

Dar' Turcu căne turbat
Dă cu glonțul ne 'ncetat,
Pân la inimă străbate
De pic jos pe ne-ășteptate.
Frunză verde de ostrică.
Cătana-'i tare voinică,

Ioan Ghica.

România iarăși a pierdut un mare bărbat, pe *Ioan Ghica*. Marele patriot, bărbat de stat și literat a murit Marți dimineața în săptămâna trecută. Moartea n'a venit pe neașteptate, căci răposatul de mai mult timp era bolnav, la moșia sa *Ghergani*, (cale de o oră cu trenul, dela București) unde se retrase din valorile vieții publice.

Ioan Ghica s'a născut la 1816. Studiile mai înalte și le-a făcut în Franța, de unde întorcându-se la 1841, a fost numit profesor la academia din Iași, în Moldova. Aici făcând strînsă prietinie cu marele nostru poet *Alexandri* care ținu până la moartea poetului. Mergînd la 1843 la București, el luă parte la mișcarea tinerimii pentru libertate. Mulți din acești tineri fură exilați (alungați) din țară, între cari fu și Ioan Ghica, care se afla atunci la Constantinopol.

Guvernul turcesc îl puse de guvernator al insulei mari *Samos*. Întorcându-se mai târziu în țară, luă parte însemnată la toate faptele, cari au ridicat România la starea ei de acum. A fost în mai multe rânduri ministru, ear' în urmă încredințatul României în Anglia, de unde s'a reîntors la 1891 și s'a retras la *Ghergani*.

Afară de politică, Ghica a lucrat și pe terenul literar și istoric. Cea mai însemnată lucrare a lui sînt *scrisorile* adresate către *Alexandri*, în cari se cuprind amintiri din pribegie, cu amănunte pline de învătăuri și urmele dragostei înfocate de țară.

Peste tot în scrierile, ca și în faptele lui Ioan Ghica ese la iveală iubirea cea mai curată de neam și de patrie, căroră el 'și-a închinat viața.

Înmormîntarea marelui patriot s'a făcut Vineri, la moșia sa din *Ghergani*.

SCRISORI.

Fapte demne de laudă.

Borlova, în Aprilie 1897.

Stim. Domnule Redactor!

Între comunele de prin giurul Caransebeșului, care de vre-o 15—20 ani au început a lua un avînt îmbucurător, se numără și comuna *Borlova*. Aceasta are să o mulțumească comuna înțeleptei și destoinice povățuirii a harnicilor și conducători, a răposatului preot *Mihail Dragalina*, a lui *Zaharie Ianoșel* și a pensionatului învățător *Ioan Radoi*; în parte și a notarului cercual *Petru Rojtán* și primarului comunal *George Măran*. Poporul acestei comune la stăruința și îmbărbătarea

acestor povățuitori — nu numai că în privința morală s'a îndreptat mult dela căile cele răcitate, ci și în cele materiale a înaintat binîșor.

Ca o dovadă despre aceasta, este zidirea pompoasă și măreață a sf. noastre biserici din *Borlova*, la a cărei de nou începere — cu toate că biserica avea numai neînsemnatul capital de 900 fl. — totuși prin zelul și chiar cu chizășia propriei lor averi, a ajuns biserica la săvîrșirea ei, astfel încît poporul numai prin un arunc mic în sumă de 3900 fl. și cu alte venit laterale a fost în stare să plătească întreprinzătorului suma de 6000 fl. v. a. și în acest chip să ridice un edificiu, al cărui preț s'a socotit la suma de 13—14000 fl. v. a.

O altă dovadă despre stăruința de fer și harnicia celor mai susnumiți vrednici fruntași e: crucea cea frumoasă din mijlocul comunei, care cu toate că costă numai suma de 300 fl., dar' în faptă poate servi de podocabă ori-și-cărui oraș; căci nu numai că materialul e ales și tăiat dintr-o placă de marmoră — granit vînat-albastru foarte fin; dar' și cele patru laturi ale postamentului sînt provăzute cu inscripții foarte nimerite (ca: „Încrede-te în tine însuși și sperează în D-zeu“; „Înjmă curată și credință în Dumnezeu“; „Bunaînțelegere este putere nelăfrîntă“ etc.).

Ceea-ce însă voim să amintim cu decosebire la acest loc, e faptul că unul dintre acești conducători, s'a distins și ne-a surprins și în acest an pe sărbătorile sf. Paști prin dărnicia sa. Acest fruntaș e agronomul *Zaharie Ianoșel*, președintele comitetului parochial. Pe lângă alte multe jertfe mai mici, d. e. steaguri, vestminte preoțești ș. a. în anul 1895 a dăruit sf. biserici un *policantru* în preț de 150 fl. v. a. și acum pe sărbătoarea Învierii Domnului ne surprinde — întru pomenirea sa și a soției sale, Domnița — cu dăruirea unui al treilea *clopot*, în preț de 210 fl. de care se simțea mare trebuința la sf. noastră biserică.

De asemenea vrednică de laudă este și jertfirea consăteanului nostru *Carol Balaci* și a soției sale *Rusanda*, cari earăși pe această zi luminată au cinstit sf. biserici 5 stihare pentru copii administranți în preț de 17 fl. v. a.

Deci luând în seamă cele mai sus scrise comitetul parochial își ține de a sa datorință a aduce și pe această cale mulțumirile sale adânci susnumiților conducători și dăruitori, și roagă pe prea bunul Dumnezeu să le răsplătească plată cerească pentru ostenelele și jertfele lor.

Com. parochial.

Porneli bune.

Nadab, 1 Maiu n. 1897.

St. Domnule Redactor!

În primăvara aceasta Jidanul Nusbaum Lajos arăduș de regalie dela noi, împreună cu un om din comuna noastră, căruia numai spre cinste nu-i poate fi, au cumpărat peste 100 de purcei mici, cu gând ca desprimăvărându-se să-i scoată la îmaș (islaz) și să-i ție până vor fi mari, ca de pe islasul întregului sat arăndașul fără de petec de pământ să se îmbogățească. Desprimăvărându-se 'i-au mînat vre-o două zile la islas, apoi antistia comunală 'i-au spus să nu-i mai mîne pe cîmp.

Văzînd una ca asta omul care s'a întovărășit cu Jidanul, s'a despărțit cu purceii de cătră jidan și 'i-au mînat ear' pe cîmp, ear' arăndașul și-a cumpărat o grădină cu trifoiu dela o femeie, unde fi mîna în toată ziua. În grădină însă nu le mergea bine, și umbla în ruptul capului ca să cumpere la purcei islas.

Oamenii însă nu s'au învoit nici unul să deie islas în arîndă, dar' totuși 'și-a aflat pe stăpînul într'a cui casă șede în arîndă, care 'i-a vîndut dela a 1/8 parte de sesiune islasul și Jidanul 'și-au trimis ear' porcii pe cîmp.

Văzînd aceasta oamenii au hotărît să-l oprească prin comitetul comunal. Strîngîndu-se comitetul Marți după Paști, mai ales la stăruințele următorilor: *George Crainic*, preot și *Demetriu Musean* preot, *Laurențiu Toader*, capelan și învățător, *Axente Avramuș* învăț. emerit, apoi economii *Petru Craiu*, episcop primar, *Petru Drăgan*, și alții, au hotărît că acela care are 1/8 sesiune de pământ poate se țină 12 purcei.

Arăndașul neavînd numai a 1/8 parte sesiune de islas nu poate ține numai 6 purcei, deci ear' au picat Jidanul în cușcă. La toți oamenii le părea bine de o hotărîre ca aceea afară de Jidanul și fostul lui tovarăș, care e și el acum în cușcă, căci nici el nu poate ținea decît 6 purcei. Dar' ce să vezi, cînd tot satul era împotriva Jidanului, 'i-s'a făcut milă de el bogatului om din comuna noastră, lui *Pavel Mezean*, care are două sesiuni de pământ.

Acest ocrotitor al Jidanului a zis că ar trebui să-l lăsăm să ție purcei pe cîmp, că și el e „creștin“ ca noi! Noi însă zicem, că rușine să-i fie, dacă nu de oamenii din comună, cel puțin de străini.

Până-ce nu a dat mîna și-a bine cu Jidanul era cel mai bisericos om, de atuncea părăsește și casa lui Dumnezeu.

La noi în comună s'au făcut de acum anul rîndueala, că în tot anul se ținem Mercuri după Paști o zi, pe care să o sărbătorim ca pe ori-ce zi însemnată, și mergînd la biserică se ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ferească hotarul de grindină și vitele de boale, bine știind că rugăciunile nu fușală pe om. Bădă Pavel a fost însă împotriva acesteia. Ba ca să-și arete și mai mult arama, a mers la pădure să aducă lemne. Însă nu 'l-a lăsat Dumnezeu să-și împlinească voia, că a mers la trei păduri și nici într'un loc nu au căpătat lemne.

La biserică însă a fost o paradă mare, au dat cu treascurile și am mers cu litie la țarină.

În sfîrșit vă mai scriu o veste îmbucurătoare: Acum pe sărbătorile Paștilor, arăndașului nu 'i-au făcut mulți oameni îmbulzeală, pe cînd cei doi negustori de român, anume *T. Crainic* și *I. Ungurean*, cari îi avem în comună, aveau o îmbulzeală mare, venind oamenii mai toți la ei după marfă trebuincioasă.

Sentinela.

Cînd vine glonțul și pică

Dușmanul căne turbat

Strigă foc ne-ncetat.

Toți ficiori-s înbinați,

De dușmani încungiurați

Stau în răsoare trîntiți

De glonț din pușcă loviți,

Uni-s morți, alți trăesc

Și numai că necăjesc.

Așa-i cătana născută

Să moară cum nu-i plăcută

Să moară pe drum plîngînd,

Și cu dor de casă 'n gând.

Frunză verde de lămăe,

Arz'o focul cătanie,

Că amară 'mi-a fost mie.

Cînd 'mi-era mai de trăit

Neamtu 'n dată m'a pețit.

'Mi-a dat pușca ferecată

Să las mîndra supărată,

Nute mîndro supăra

Că nu e pe voia mea.

Ci pe voia domnilor

Așa fac cu cei ficiori.

Auzi maică toba 'n sat,

Cum bate de supărat,

Câți ficiori se află 'n sat

Toți stau de-a merge sub steag

Pe drumul Aradului

Sub steagu 'mpăratului,

Dar' care rămâne acasă,

Se 'nsoară șiși ia nevastă,

Toți știu carte și să scrie,

Numai eu în cătanie.

Rămăi maică sînătoasă

Că eu plec la altă casă.

Mă duc la casă de zid

Să mînănc profund plîngînd,

Bată-te crucea birău,

Că m'ai scos din satul meu.

Nu mai scos cînd am fost mic,

Ci mai scos cînd-îs voinic.

Nu mai scos cînd am supt țîță,

Ci m'ai scos cînd am mîndruță.

Ca la noi, la nime.

Jara-de-jos, la 1 Maiu 1897.

Onorate dle Redactor!

Nu este zi în care să nu fim nedreptățiți și batjocoriți de cătră cei-ce ar trebui ca dreptate să facă. Eată o dovadă despre aceasta:

În anul trecut în cercul Turdei comunele curat românești au căpătat porunci aspre dela autoritățile civile, ca în ziua de St. Stefan să nu lucre nime, că altcum se vor pedepsi aspru. Însă atâta n'au fost destul, ci în ziua amintită des de dimineață erau gendarmi prin sate, să oprească cu sila pe Român dela lucrul câmpului.

Aceasta, pentru-că e sărbătoare ungu-rească, hotărâtă prin lege de zi de odichnă. Ei bine, în anul acesta în ziua Anului nou, în ziua Bobotezii și a doua zi de Paștile românești, ca să nu mai pomenesc de alte sărbători mai mici, la judecătoria cercuală din Fara erau Români cu grămada citați la pertractări.

Își poate închipul ori-cine cât de rău am ajuns noi Români pe moșiile noastre strămoșești, — putem zice că cu putere ne silesc să ne lăpădam de lege și să nu ne putem ținea în liniște sfintele sărbători.

Bietul țeran român obosit de munca cea grea abia așteaptă să vie o sărbătoare oare care, să se mai odichnească puțin și atunci el e silit să-și părăsească vatra, unde și el ca toți creștinii ș'ar petrece cu soția și copilașii câteva ore și să se ducă pe la judecătoria.

Ca la noi la nime! Aicia am ajuns noi sub înțeleapta cărmuire ungu-rească și totuși Ungurii să laudă că nicăiri nu-'i ca în Ungaria.

Ar trebui ca preoții și învățătorii nostri dela sate, dacă au știre despre astfel de lucruri, se lumineze pe țeran și să protesteze, a nu fi citați chiar în zilele cele mai alese pe la judecătoria.

Un abonent.

Răsboiul.

De pe câmpul de răsboiu sunt puține știri nouă. Luptă hotărâtoare nu s'au întemplat, din pricină, că Grecii mereu să retrag dinaintea trupelor turcești. Din Farsal s'au retras Grecii la *Domocos* și astfel Farsalul a fost cuprins de Turci, precum și alte locuri din Tessalia. Între aceste este și orașul *Volo*, cu port de mare însemnat.

La *Domocos* se zice, că sunt adunați peste 10 mii soldați greci, stând gata de luptă. Dar' se vede, că luptă mare, hotărâtoare nu se va da nici aici, căci se dă știrea, că se va încheia pace, adecă răsboiul e pe sfârșit.

Știrea cea mai nouă este deci: *pacea*, Gavernul nou al Greciei se vede, că e

înclinat a face îngăduieli, numai ca să se pună capăt răsboiului. Gavernul a cerut în scris mijlocirea puterilor europene și a făgăduit, că-și va retrage trupele din Creta, după cum au cerut puterile. Colonelul *Vassos*, cu o parte de trupe a și fost chemat din Creta.

De altă parte și Turcia este aplicată a încheia pace și se zice, că va cere numai despăgubire în bani dela Grecia și o îndreptarea neînsemnată la graniță, în paguba Greciei.

În Atena pentru neisbânda răsboiului este mare nemulțumire și aceasta se îndreaptă împotriva regelui și a familiei domnitoare. La ori-ce întâmplare vaza și poziția familiei domnitoare este foarte sguđuită.

Alexandru Papiu Ilarian.

— Vezi ilustrația. —

Portretul, ce-l dăm azi în foaia noastră este a unui înflăcărat Român, care prin faptele și scrierile sale a înaintat mult cauza românească de pretutindenea, în un timp, când Românii aveau mai mare lipsă de bărbați luminați și învățiați pentru cauza românească.

Un astfel de bărbat a fost Al. Papiu Ilarian. El s'a născut la anul 1828 și la 1847 în vîrstă de 19 ani, sfîrșise drepturile la academia din Cluj.

Aici scotea el o foaie scrisă, numită »*Zorile*« care se împărțea între tinerii, aflători pe atunci în Cluj, între cari era și *Avram Iancu*, prieten bun cu Papiu.

Din aceasta încă se vedea zelul tînerului, de a lucra pentru cauza română.

Dar' zelul lui s'a arătat mai mult la anul 1848 căci unde trebuia muncă, îmbărbătare și însuflețire Papiu Ilarian deși tîner

era în frunte, puind în joc totul pentru reușirea mișcării naționale. El ia parte la toate faptele însemnate din anii 1848—9: la adunările tinerimii în Oșorheiu, la adunarea națională dela 3/15 Maiu, unde a fost ales membru în comitet; mai târziu apoi a fost tribun și ales de secretar al comitetului de pacificare în Sibiu etc.

Pe când, după potolirea răscoalei, se afla la Viena, el a descris întâmplările acestor ani, în cartea sa »*Istoria Daciei Superioare*«, în un chip însuflețitor pentru cauza română.

La anul 1855 trecu în Moldova, unde fu chemat ca profesor de legi la academia din Iași. Atât aici, cât și în Muntenia, unde trecu la 1861, lucră mult pentru întărirea țărilor române și deșteptare simțului național. Tribunalul dela 1848, care ca un apostol lumina și îndemna poporul român ardelean la luptă pentru drepturile sale, acum lucra în țerile române cu peana, pentru ajungerea aceluiaș scop.

Cu deosebire lucra el pe terenul drepturilor și a istoriei. La 1860 scoase la tipar cartea »*Independența* (neatîrnarea) *Transilvaniei*«, ear' la 1862 începu a publica o foaie, de cuprins istoric: »*Tesaur de monumente istorice*«, în care aduna toate urmele scrise din trecutul Românilor. Aceasta este cea mai însemnată lucrare a lui Papiu.

Din viața lui mai amintim, că în România a fost ministru de justiție în ministerul lui Cogălnicean și că mereu cu gândul la soartea Românilor ardeleni, prin îndemnul lui s'a întemeiat societatea »*Transilvania*«, care dă stipendii pentru tineri de-ai noștri și că a fost ales de membru al »*Academiei române*« etc.

Papiu Ilarian a murit la 1876 în Sibiu, unde se afla bolnav și este înmormântat în progadia bisericei române gr.-cat., unde doarme somnul de vecie și *George Barițiu*. Academia română i-a făcut la mormânt un frumos monument.

Alexandru Papiu Ilarian este tipul bărbatului, care lupta cu mare însuflețire și cu multă rîvnă nu numai pentru deșteptarea și înaintarea poporului român, ci și pentru unitatea lui națională.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Ploaia.

Un neguțetor se întorcea dela țîrg; era călare și la spatele lui se afla o lădiță plină cu bani. Ploua tare și bietul om era muiat până la piele; de aceea era foarte supărat și tot ocăra vremea urîță, ce se întempla a fi pe când călătorea el.

Drumul îi era printr'o pădure deasă și crezî că moare de frică când se pomeni cu un hoț în cale. Acesta nici una nici două îl luă la ochi cu pușca și trase asupra-'i, dar' praful de pușcă fiind ud, glonțul nu porni, și neguțetorul dând pîteni calului, scăpă.

Când se vîzî scăpat zise în sineși:

— Ce rău am făcut de n'am suferit cu răbdare ploaia, ca pe una din binefacerile provedinții! Dacă ar fi fost vreme frumoasă, acum aș fi mort și copii m'ar aștepta în zadar. Ploaia împotriva căreia murmuram 'mi-a scăpat și vicia și 'mi-a păstrat și avutul.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cânepa și inul.

Scriind astă-dată despre cânepă și in o facem, nu atât pentru a arăta cetitorilor, unde, cum și când sunt ele de a se sămăna, ci mai cu seamă pentru a da îndemn, ca cât mai mulți și în măsură cât mai mare să se îndeletnicească cu cultivarea lor.

E trist, e dureros chiar, că cultivarea cânepii și a inului dela un timp încoace a început a da cu totul înderēt și că locul lor l-a luat bumbacul, cumpărat cu mulți bani dela străini.

Mai de mult nu era nici pomeneală de bumbac și jolj în casele plugarilor; ear' azi pânza de cânepă și in, în multe locuri nu se mai folosește. Și e întrebare: gânditu-s'a poporul nostru — bărbați și femei — la răul ce urmează de aici? Nu credem, căci de s'ar fi gândit, cum se cade, n'ar sta lucrul azi așa precum stă.

Sute și mii de florini dă pe fiecare an și cel din urmă sat românesc pe bumbac și jolj; pe când locurile noastre produc cea mai bună cânepă și cel mai bun in, din cari s'au gătit în trecut și e bine, să se gătească și pe viitor, pânzăturile de lipsă în casele sătenilor noștri.

Rău și păgubitor este învățul de a înlocui cânepa și inul, ce le putem produce noi, cu bumbacul și joljul, ce ni-le dau străinii pe bani.

Tare de dorit e așa dară ca bunele noastre sătene să samene în acest an, și de aici încolo întotdeauna neasămănat mai multă cânepă și in; pentru-că dimpotrivă numai de geaba ne plângem noi de vremi grele, dacă nu și facem cele de lipsă pentru a nu cumpăra toate dela străini.

Negoțul cu ouă.

Prin nepriceperea noastră ni-se iau de străini multe bucături bune chiar dinaintea nasului. Între aceste se numără și ouăle.

Agricultor fiind, poporul nostru prășește multe ouă, cari parte le vinde dar' vinderea aceasta nu se face, cum ar fi de dorit.

Neavând adese bani, economul cumpără lucruri mai mărunte și pe ouă cari negustorul din sat 'i-le socotește totdeauna spre pagubă, dându-'i spre pildă, pentru un ou vrednic une-ori doi cruceri, poate numai marfă, care prețuește un crucer.

Dela un timp încoace se pot vedea cutrierând prin sate Ovrei (Jidani), cari adună ouăle cu prețuri mici de tot, pentru a le vinde cu prețuri în-doite, în treite și chiar și mai scump. Cei mai

săraci adună pe seama celor bogați, cari le trimit cu vagoanele în țerile, unde ele se plătesc mai bine.

Cu chipul acesta Ovreei fac câștiguri foarte însemnate, fiind ouăle o marfă tare căutată și în cele mai multe orașe de tot bine plătită.

Ceea-ce în alte părți fac Ovreei, în comuna Poplaca, lângă Sibiu, îndeplinesc femeile. Aceste adună ouă din comunele mai apropiate pentru a le vinde la oras cu preț mai bun și astfel se ajută bine și pe sine, dar' totodată mijlocese, ca măcar o parte din câștigul negoțului cu ouă să rămână pe seama Românilor.

Această pildă ar trebui urmată fără întârziere și în alte părți, căci cu chipul acesta câte un om, cel puțin din fiecare comună, ar pute să adaugă la venitul seu și un astfel de câștig de pe ouă, care nu e de a se nesocoti.

Ear' câte un om de a-'i noștri aplecat pentru acest lucru se va afla de bună seamă în ori-ce sat românesc.

Atragem deci luarea aminte a Românilor din toate părțile asupra acestui mod de câștig, îndemnându-'i să cerce, că nu se vor căi.

Cumpărați roi!

Modul cel mai lesnicios de a prăsi stupi este cumpărarea de roi.

Este mai lesnicios, pentru-că, roii sunt mult mai ieftini ca stupii bătrâni. E mai ușor de a-'i transporta chiar și din localități îndepărtate, fiindcă nu e temere de a se strica fagurii și de a se primejdui matca; ear' roiul, din cea mai nemijlocită apropiere, adus chiar din vecini, rămâne în locul unde a fost așezat, pe când stupii, aduși din apropiere în alt timp, trag ear' la locul unde au trăit mai înainte.

Roiul cei mai de frunte se capătă în luna lui Maiu și la începutul lui Iunie.

Cei-ce ar dori să-'i prășească stupi, — și de dorit a fi să prășească cât mai mulți — trebuie să fie cu luare aminte la următoarele:

1. *Matca* să nu fie mai bătrână de un an. Roiul din stupul, care a roit în anul trecut, are matcă de un an.

2. Albine să fie cât mai multe, măcar coșnița de jumătate.

3. Mai bun e roiul de al doilea, dacă e timpuriu — cel mult până la sfârșitul lui Maiu călindariul vechiu — și având multe albine, pentru-că acest roi are matcă tineră.

4. Bun e și stupul, care a roit odată în acest an, pentru-că el rămâne cu matcă tineră și de regulă cu multe albine tinere și cu pui.

5. Omul să-'i vază în grabă de coșnițe și de loc pentru așezarea acestora — stupină, — fie ea cât de simplă.

6. Unii au început a lucra în stupărit cu coșnițe de scânduri, cari sunt cele mai bune; dar' bune sunt și cele de nuiele.

Începeți deci iubiți cetitori și cu prășirea albinelor, că ele vă vor răsplăti în mod de necrezut ostenețele și puținele cheltuieli ce le veți fi având.

Locuri bune pentru neguțătorii români.

Atragem luarea aminte asupra următoarelor, ce ni-se împărtășesc:

În comuna *Arpașul-de-Sus* se află o casă nouă de dat în chirie pentru *bolta*. Casa e de lemn, acoperită cu țiglă, are 3 încăperi (odăi) mari și două pivnițe largi. Este foarte potrivită pentru un boltaș, care însă trebuie să aibă un capital de 2—3000 fl. cu care să înceapă negoțul. Dreptul de vânzarea tăbacului și de sare e deja scos. Comuna este curat românească, cu 400 familii. Mai sunt în comună două sfârșării jidovești, cari deși mici, proprietarii lor jidani trăesc foarte bine din venitul lor. Cu atât mai însemnat venit ar avea un neguțător român, căci mai mulți fruntași români s'au declarat, că ar avea mare bucurie, să capete în mijlocul lor un neguțător român, pe care l'ar sprigini din tot sufletul și n'ar mai intra în bolțițele jidanilor.

Doritorii au să se adreseze la proprietara casei, doamna *Agristina Roman* în *Streja-Cârțișoara*, nr. casei 91 (Comitatul Făgăraș).

Avis neguțătorilor români!

Prășirea galițelor.

(Urmare.)

Găina Malay. Își trage obârșia din India, unde se află și acum în stare sălbatică. Are voce sălbatică, penele sunt de color deosebite, mai cu seamă de color roșie întunecată, are fire bătaușă. Cocoșul de soiul acesta este cel mai înalt între toate soiurile până acum cunoscute, adeseori ajunge înălțimea de 2½ urme. Are cap lung, picioare lungi și fără pene. Jumătatea coadei este în jos lăsată, are creastă mică, turtită, crestată în forma tandafirului. Găina ouă slab; să întemplă, că în anul dintâiu nu are mai mult de 6 ouă, însă carnea ei e foarte gustoasă. Cocoșul este foarte puternic și trainic, în multe pepenerii îl țin pentru corcire cu găina noastră de rind.

Soiul acesta de găini nu are însușiri, ca să-'l putem recomanda economilor noștri pentru prășire folositoare.

Găina de mătăsa iaponeză. Își trage obârșia din Asia; are trup foarte mic, cocoșul abia cântărește 1 khgr. ouele sunt foarte mici. Creasta de mică

abia se poate vedea, este de culoare roșie întunecată. Penele sunt mici, în forma fulgilor și de obicei albe, are aripi mici și nepotrivite pentru sburat; pielea precum și picioarele sunt de culoare întunecată; având pene rare și ușoare, este expusă la răceală; carnea este vântă-roșie și n'are gust bun.

Hollandezii au adus-o mai întâiu în Europa și se prășește foarte rar.

Găina Iokohama. O însoțire franceză pentru prășirea galițelor a adus soiul acesta de găini din Japonia. Trupul are asemănare cu găina de Malay. Statura cocoșului este frumoasă. Este de culoare albă, pe spate și pe foale cu pete întunecat-roșetice, aurii.

Găina Dorking. Își are numirea după numele orașului Dorking, din Anglia, unde încă din timpurile vechi se ocupă locuitorii cu prășirea acestui soi.

Precum se zice, soiul acesta s'a adus din Normandia în orașul Dorking. Soiul Dorking este tare, lat în spate și are multă carne, la picioare 5 unghii și anume înainte trei, îndărăt două. Înălțimea găinei este 18, ear' a cocoșului 20 de policare. Are picioare scurte, vinete sau albe, coadă mare.

Prășirea soiului acestuia recere multă grije; scopul prășirii este: carne multă, fiindcă ea dă friptură multă și gustoasă. Carnea cea mai multă este așezată pe piept și aripi. Nu ouă mult și este foarte gingașe, are lipsă de o nutriție bună.

Iuliu Bardosy.

Lege

pentru

înființarea societății naționale de agricultură din România și a comițiilor agricole.

Între legile și alcătuirile, făcute sub ministerul dlui *Aurelian*, una dintre cele mai însemnate este legea cu titlu de mai sus. Ea s'a făcut după planul și la îndemnul dlui *Aurelian* și are să dea avânt însemnat agriculturii române.

Vom urmări cu luare aminte mersul și lucrările societății de agricultură, ce se întemeiază prin această lege și vom împărtăși lucrurile din cari vom putea trage și noi învățături folositoare.

De astă-dată dăm cuprinsul legii, care a fost votată cu mare majoritate, atât în cameră, cât și în senat:

Art. 1. Se înființează, cu reședința în București, „Societatea națională de agricultură” din România.

Art. 2. Societatea națională de agricultură din România se compune din șesezeci membri titulari, aleși pe viață.

Ea se împarte în secțiuni (despărțiminte) al căror număr va fi determinat prin regulament.

Art. 3. La întemeiere, membrii se numesc de-adreptul de către ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, luând și avisul consiliului de miniștri.

În viitor, la cas de vacanță, înlocuirea se face prin alegere de către membrii titulari ai societății.

Art. 4. Pe lângă membrii titulari, societatea națională de agricultură are și una sută douăzeci membrii corespondenți, cari vor fi aleși de către membrii titulari, după constituirea societății.

Art. 5. Membrii titulari, precum și membrii corespondenți, se aleg dintre Românii cari se îndeletnicesc cu diferite ramuri ale agriculturii sau cu științele aplicate la agricultură.

Art. 6. În afară de membrii titulari și de membrii corespondenți naționali, se aleg de către societatea națională de agricultură patruzeci de membrii corespondenți străini.

Art. 7. Atribuțiunile membrilor societății naționale de agricultură, atât naționali cât și străini, se determinază prin regulamentul legii de față.

Art. 8. Societatea națională de agricultură din România alege din sinul său, și pentru termen de trei ani, biroul, compus dintr'un președinte, doi vicepreședinți, doi secretari de ședință și un secretar general.

Secțiunile societății aleg pentru trei ani birourile lor, compuse dintr'un președinte, un vicepreședinte și un secretar.

Membrii birourilor sunt realigibili.

Art. 9. Societatea națională de agricultură este alipită pe lângă ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor. El prevede în bugetul statului anual cel puțin suma de 100.000 lei pentru trebuințele societății.

Art. 10. Ca organ al intereselor agricole ale țării, societatea națională de agricultură se va îndeletnici cu toate chestiunile privitoare la dezvoltarea și încurajarea agriculturii naționale și industriilor agricole.

Ca organ oficial, societatea națională de agricultură va fi consultată de diferite autorități, în special de ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, asupra tuturor legilor și regulamentelor privitoare la agricultură; va fi însărcinată cu facerea de anchete agricole, de inspecțiuni și studii speciale, referitoare la diferite ramuri ale agriculturii; cu organizarea de expozițiuni și concursuri agricole și alte lucrări privitoare la agricultură.

Art. 11. Toate lucrările societății naționale de agricultură vor fi inserate în „Analele societății”.

Art. 12. Se înființează în fiecare județ un comițiu agricol, compus din persoane cari se ocupă cu agricultura sau cu vre-o industrie agricolă.

Numărul membrilor comițiului este determinat.

Art. 13. Comițiile agricole sunt asociațiuni, al căror scop este de a se ocupa numai cu interesele, cu dezvoltarea, cu încurajarea agriculturii în cuprinsul județelor respective.

Art. 14. Fiecare comițiu își alege un birou compus dintr'un președinte, doi vicepreședinți, doi secretari și un casar.

Membrii biroului se aleg pentru trei ani; ei pot fi realeși.

Art. 15. Veniturile comițiilor agricole se compun din cotizațiunile membrilor, din alocațiunile ce li-se fac de către guvern, cel puțin în sumă de 5.000 lei pe an de fiecare județ, de către consiliile județiene și comunale și din donațiunile particularilor.

Art. 16. Bugetele comițiilor agricole se vor supune la aprobarea ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Art. 17. Fondurile, ea și veniturile atât ale societății naționale cât și ale comițiilor agricole, nu se pot întrebuița decât pentru dezvoltarea și încurajarea agriculturii și a industriilor agricole.

În nici un cas aceste fonduri nu se pot întrebuița în plăți de lefuri și diurne pentru membri acestei societăți sau comiții.

Art. 18. Societatea națională de agricultură, precum și comițiile agricole, sunt persoane morale.

Art. 19. La începutul fiecărei sesiuni legislative se vor distribui membrilor parlamentului dările de seamă asupra activității societății naționale de agricultură și a comițiilor agricole.

Art. 20. Un regulament, dat în forma regulamentelor de administrație publică, va determina modul de aplicare al legii de față.

Sămănarea sămânței de frăgari.

Ca și sămânța altor pomi, sămânța de frăgari se seamănă în straturi. Aceste trebuie să se facă unde aerul se poată umbla slobod și razele soarelui încă să nu fie împedecate. Însă de vânturi mari și reci straturile să fie adăpostite, cel puțin, prin arbori sau garduri.

Pământul, în care se va face sămănătura, să nu fie nici prea umed, nici prea uscat, nici prea lutos, nici prea năsipos, nici prea gras, nici prea slab.

Mai bun este pământul ogorit din țărână și sămănat odată sau de două ori cu cucuruz sau cu cartofi. Neavând astfel de pământ, se poate întrebuița și alt loc, numai să fie cât mai bine lucrat. Pământul adânc săpat încă în toamna trecută este cel mai bun.

Locul slab trebuie gunoit înainte de săpat sau arat cu gunoiu bine putrezit — cel proaspăt fiind stricăcios.

Luna lui Maiu este timpul cel mai priincios pentru sămănat, pentru-că acum încetează gerurile și înghețurile.

Sămănându-se mai de timpuriu, și fiind timpul rece, neputând sămănța răsări curând, putrezește în pământ. Dacă timpul e călduros și sămănța răsare destul de bine, dar' după aceea dă răceală, ceea-ce în țeara noastră adesea se întâmplă, surceii frageți pot foarte ușor degera.

Cu ajutorul unei sfori straturile se fac largi de câte 5 palme, lăsându-se printre ele cărări de câte o urmă de largi. După aceea în lungul straturilor se fac, tot după sfoară, brazduțe depărtate una de alta și de marginile stratului de câte o palmă. Brazduțele vor fi de două degețe de afunde. Sămănța se sămănează rar și se acopere cu pământ bine mărunt.

După-ce se va îngropa sămănța se apasă ușurel cu latul lopeții, ca să se alătore mai bine pământul de sămănță.

Urmând timp săcetos după sămănare straturile se vor uda cu apă încălzită la soare. Apa se va turna cu bună chibzuire, ca se nu ese sămânțele afară din pământ.

Fiind cleios și prinzând coaje după udătură, pământul se va presera cu cenușe, funingine s'au gunoiu bine măruntit. Astfel se va scuti pământul de arsura soarelui.

Sămënța de doi sau trei ani se pregătește mai întâiu ca se resară mai ușor. Se amestecă adecă cu nêsip curat, se pune în o oală și se udă cu apă caldă, lăsându-se se stee două s'au trei zile la un loc cald — spre pildă în razele soarelui.

Chiar și sămënța din anul trecut e bine să se pregătească în chipul arătat.

Îndreptar

pentru întemeierea însoțirilor de cumpătare împotriva beuturilor spirituoase

lucrat de

Gavriil Aluș,

învățător și notarul însoțirii de cumpătare din Babța. (Urmare).

II. Câteva disertațiuni despre stricăciunea beuturilor spirituoase și cu deosebire epidemia rachiului.

1. Despre stricăciunea vinarsului.

Din o vorbire a dlui Bartolomeu Baiulescu.

Sclăvia și ignoranța aduc vai! nesimțirea

Pe-a cărei urme vine cu pas prea furios

Fantoma miliană numită: Cutropirea

Și'n brațul astei idre căința-i de prisos!!

Este un dușman, care domnește peste popor la întunec, care-i oprește cultura, lumina și desvoltarea lui, care împedecă mult înaintarea culturală a poporului român.

Descrierea acestui dușman o face un literat german dl Iean Paul (Pol) prin următoarele cuvinte:

»Nenorocirea pe care o aduce gustarea aceea, ce o ține poporul de folositoare, este mare; ea nu cuprinde numai pe un om, ci pe toți confracții și următorii lui. Pe cât se crede că nu se vede răul acesta, pe atât de des se ved urmările lui, cari întunecă, slăbesc, ruinează și nimicesc spiritul și vieța individului și cu încetul și a unui popor. O! de am cunoaște pe acest dușman — zice dl Iean Paul, — am afla pre cel mai mare făcător de rele, care ne oprește desvoltarea și cultura; de l-am fi examinat mai înainte, am fi aflat, că e blăstemul cel mai mare, de care ne înfiorăm. Da, este un ce prețuit și îmbrășat de indivizi, un fel de amic, cu care cred ei, că se vor ajuta folosindu-se de el la nutremânt, petreceri și la purtarea greutăților, pe când el este dușmanul cel mai mare al tuturor și prin urmare și al Românilor, este un ban fals, un ce, care se prețuește fără de avè vre-un preț, pentru-că cu el poporul rămâne sărac lipit; este un ce, care pe omul cel mai modest îl farmecă, și-l face se producă lucruri scandaloase, dar toate dureroase; este un puiu diavolesc, care uscă inima, ruginește plumânile, face de scân-teie ochii, buhăește fața și năucește mintea. Astfel de dușman, care a luat sub sclăvie și tortură nu numai pe om, dar și pe fii și familia lui. Scurt zis, el cutropește individ și avere, îl împinge la prăpastie, la nimicire.

Acest dușman este vinarsul sau rachiul, care domnește și ruinează pe poporul nostru român, pentru care putem aduce cuvintele de oftare ale lui Bolintinean:

»O popor neferice, sau popor miserabil

Ce mori cu tot minutul sub rău-ți incurabil

Vieța ta și averea și onoarea ne-ncetat

Sunt sparte, vitezite, în sufletu-ți stricat.

Acest inimic face de oftăm astfel, pentru-că poporul nostru îl ține de amic, îl ține ca

mijloc de nutremânt și chiar de întărire. Din nefericire, poporul mănecând din aceasta părere rătăcită, prețuește și folosește vinarsul.

Este prea cunoscut tuturor, celor-ce s'au interesat de aceasta, că vinarsul este îmbrășat mai de toate familiile române. Este asemenea cunoscut, că cei mai mari neprietini ai Românilor sânt speculanții acestui articol, cari chiar prin aceasta speculă peste puțin vor aduce mii de familii la sapă de lemn. Și pe cât de cunoscut este aceasta inteligenții române, pe atât de puțin — cum mi-se pare mie — se lucră contra acelu inimic, ca pe poporul nostru să-l scape de acel venin, care-i causează nenorocire, demoralizare, ruină, care încet îl duce la prăpastie.

Eată cauza și îndemnul, care m'a făcut a ridica mica mea voce spre a da îndemn la cugetări și lucruri mai serioase asupra acestui inimic, și numai spre acest scop voiu trata în scurte cuvinte următoarele întrebări:

I. Ce au făcut alte națiuni culte contra vinarsului?

II. Aduce vre-un folos acest vinars poporului nostru?

III. Cine s'a interesat din Transilvania dintre Români a lucra contra vinarsului?

I. Se amintesc mai întâiu ceea-ce se știe acum. Unii scriu, că vinarsul fu aflat de un medic arab anume Razi, cam pe la anul 1000 d. Chr.; alții însă pomenesc, că încă pe timpul lui Alexandru-cel-Mare, 325—333 înainte de Chr. exista în India un fel de beătură preparată din urez sub nume de vinars. Arabii în secolul I. d. Chr. aflându-l l-au lățit.

Istoria vinarsului și a asoțiaciunilor contra lui scrisă de D. Baiard din Statele-Unite, arată lățirea lui, ce conține, și cum s'au înființat societăți contra lui. Mulți medici aduce înainte, începe dela sec. al 13-lea cu doctorii cari au fost pentru vinars. Astfel medicul Arnold de Villa din Europa meridională a recomandat vinarsul ca medicină la unele boale. Lul și Theorn, școlarii lui au lățit meritul vinarsului, încât i-au dat nume de aqua mortis et damnationis (apa morții și a osândirii).

Cu toate aceste în sec. al 14-lea d. Chr. s'a lățit vinarsul și în Europa ca o medicină preparată din trestie. În sec al 15-lea îl folosiau mai mult pentru boale. În al 16-lea sec. medici mai mulți, între cari Cooper, cercetând aceasta fluiditate stoarsă din produse, au aflat și au constatat, că conține mult alcool: tărie, care produce beția și strică corpului în felurite moduri și că el constă din $\frac{34}{100}$ oxigen, din $\frac{13}{100}$ hidrogen și din $\frac{52}{100}$ carbonic. Aceasta ese din dospirea substantelor plămădite, din cari se stoarce fluiditatea vinarsului și aceasta fluiditate e venin. Oamenii se minunau și nu puteau să creadă, cum poate să iasă venin din acele produse nevenitate, din care se storcea vinarsul. Începură a învăța și a scrie o mulțime de doctori, între cari Drake, Chene, Frank Trotbe, că vinarsul e un rău mare, că e un venin, și ca un nor greu, care se întinde asupra omenimii și amenință cu potop și înecare, că el constă din acohol (venin) și acesta se naște din plămădeli și putrejuni, cari se produc prin preparațiuni, prin ferbere și prin curățire, că acest venin este ca o ciumă, ca o boală epidemică, și mai mult: că el produce felurite boale celor-ce-l beau. Astfel începură Anglii și Hanoveranii a cam precepe răul vinarsului.

Pe la anul 1600 d. Chr. pe când în alte țeri lucrau oamenii a delătura vinarsul, se arată acest oaspe rău și a început a se lăți și la noi în Transilvania. (Va urma).

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent 9201 în Pecenișca. Aceea nu e pedecă mare, că nu ești în cartea fonduară pe plaț și pe casă, dar' e mare pedecă întabularea casei de păstrare, pentru-că datoria aceea rămâne în cărca d-tale. Nu putem să-ți dăm alt stat decât să te adresezi unui avocat, de pildă dlui Popovici în Orșova, care va studia cauza și va afla mod de mântuire pe seama d-tale.

Abonent 2300 în Micălaca. Ce să dă de bunăvoe, nu se mai poate cere înderăt. Mama d-tale nu poate dar' se ceară dela sora ei înapoarea pământului, pe care ea i-l-a predat de bunăvoe, cu atât mai puțin acum că pământul e al copiilor minoreni. Nu vă faceți dar' cheltneală zădarnică. Cu boltele de lângă biserică asemenea va merge greu. Trebuie să faceți protest atunci când li-s'a dat dreptul de a tocii beuturi spirituoase. Cerați altcum cu o jalbă la protopretor.

Abonent 2816. Întrebarea e prea diplomatică, încât nu-ți putem răspunde nimic. Am spus-o și cu altă ocaziune, că la întrebări ca: „poate-se asta, poate-se cealaltă”, — nu putem răspunde; pentru-că odată se poate, odată nu. Aternă dela cas. Nu ne pune d-ta întrebări, ci povestește-ne ce ți-s'a întâmplat, că numai atunci putem să-ți dăm sfaturi și îndrumări.

Știri economice.

Leac împotriva boalei de porci.

Boala de porci, care a făcut atâtea pagube și economilor noștri, de acum înainte va pute fi vindecată. Un profesor italian, Perroncito, a aflat un leac împotriva ei, anume așa, că porcii vor fi împunși (ca la oameni împunsul de vârsat) cu noul leac și atunci nu mai sânt cuprivși de boală. Probele făcute, se zice că au reușit bine.

Căderea unei fabrice de zahar.

O întreprindere economică patriotică e a se duce pe copecă, anume fabrica de zahar din *Mureș-Oșorhei*. Fabrica de mai mulți ani lucră cu pagubă; socotelile anului trecut s'au încheiat cu o pagubă de 100.000 fl. și așa paguba totală se urcă la 320.000 fl. Astfel fabrica e aproape de cădere și ce e mai frumos, că statul e părtaș la această fabrică cu mai mult de un jumătate de milion fl. Frumoasă chiverniseală „patriotică”!

Tirgurile în Sebeșul-săsesc se vor ține în viitor în următoarele zile st. n. ale fiecărui an: *Ianuarie* 26, 27 și 28 țirg de vite, în 29 ziua de țirg, *Aprilie*, 6, 7 și 8 țirg de oi, 21, 22 și 23 de vite, ear' în 24 ziua de țirg, *Maiu* 30 și 31 țirg de vite, *August*, 10, 11 și 12 țirg de oi, 21, 22 și 23 țirg de vite, ear' în 24 ziua de țirg.

Stațiuni telegrafice și telefonice.

Ministerul ung. de negoț a deschis *deregătorii de telegraf* la postele următoare din comitatul Târnavei-mici: *Blăjel, Bacna, Boianul-de-sus, St.-Paul, Coroi-St.-Mărtin, Cetatea de baltă, Mica, Tirimia-mare, Nadășa, Șona și Fidveci*. Stațiunile aceste stau în legătură și cu rețeaua telefonică din comitatul Târnavei-mici.

— Să vestește, că în curând se va face o linie telefonică între *Cluj și Budapesta* și că *Clujul* va fi adus în legătură telefonică cu orașele negustorești mai însemnate din Ardeal.

Pâne Săcuilor. Camera de negoț și industrie din Murăș-Oșorheiu lucră neîntrerupt pentru de-a așeza băieții de Săcu pe la fabrici și lucrătoare mari. În 8 Maiu a trimis 120 de băieți, ear' în 27 va trimite alți 27 de băieți din comitatul Turda-Arieș pe la lucrătoare. Văzând aceste, trebuie și noi să lucrăm din răspuțeri, pentru a ne spori negoțătorii și meseriașii, ca să nu fim năpădiți de străini.

Bancă nouă. Frumosul șir al băncilor române se mai sporește cu o nouă bancă, care se va întemeia în Pecica-română. Numele ei este: *Asociațiunea de economii și ajutoare în Pecica-română*, care e și improtocolată la tribunal.

Valuta coroanei. În ministerul de finanțe se lucră pentru introducerea obligatoare a valutei coroanei. Afară de banii de hârtie de valuta coroanei, se vor face timbre și cambii în preț de coroane, precum și hârtiile de poștă, precum timbrele de scrisori, cărțile de corespondențe, frachiturile etc. vor înfățișa valuta nouă.

Toate aceste se vor da în public cu începutul anului viitor.

Expoziție de grădinărit. În luna aceasta se deschide în Hamburg (în Germania) o expoziție mare de grădinărit. Ea va îmbrățișa toate ramurile de grădinărit și toate soiurile de plante, poame etc. și va ținea până la toamnă. Între altele va fi expoziție statornică de grădinărit din Mai până în Septemvrie, expoziție de plante, flori tăiate și legume, dela 30 Maiu până în 3. Iunie, expoziție de toamnă dela 27 August până la 5 Septemvrie, expoziție de fructe în zilele de 17—30 Sept. etc. La expoziție se vor da și premii de medalii și bani.

Monografia comunei Răhău.

De

Nicolae Cărpinișan, paroch.

(Urmare.)

VI. a) Venitul din hotarul întreg.

Grăul ar face vre-o	30.000 fl.
paiele de grâu	2,800 >
sécara, ovésul, alacul, orzul	300 >
cânepa	1000 >
cucuruzul	16.000 >
paiele de cucuruz (pășii)	3,500 >
bostanii	4,800 >
fasolea	2,200 fl.
cânepa de sămânță	300 >
cartofii	1,500 >
napii	240 >
poamele din grădini	600 >
fânul din grădini	400 >
măzărighia	1,500 >
fânul din luncă	5,600 >
otava	1,600 >
vinul	65.000 >
pășunea	7,200 >
pădurea	100 >
Laolaltă	144.640 >

Dacă mai adaugem la suma aceasta venitele anuale după:

Bovine (boi vaci, viței)	1000 fl.
oi	500 >
rimători	400 >
galite	80 >

în sumă de 1,980 fl.
dobândim peste tot un venit anual de 146.620 fl. să zicem cu număr rotund 150.000 fl.

Dacă am împărți acest venit după familii, s'ar veni pe una cam 300 fl. din care sumă 200 fl. s'unt a se socoti pentru trebuințele familiei, ear' 100 fl. pentru susținerea vitelor dela curte; împărțind venitul după suflete, s'ar veni pe unul cam la 50 fl. pe an.

b) Cheltuelile comunei întregi.

Mai 'nainte de a arăta felurilele cheltueli, trebuie să o spun înainte, că e un semn bun și mare tărie sufletească, că în inima poporului de aici încă nu s'a încuibat lucsul (trufia, fala) și prin urmare cele mai mari spese se fac pentru susținerea familiei și a curții. Așa pe bucate se spesează cam 6000 fl. pe nutreț vre-o 4000 fl. — giolgiu, carton, bumbac ș. a. se cumpără numai pentru lucrurile, ce s'unt neapărat de lipsă în casă, ca se putem zice, că e frumos.

Între păcatele obstesti trebuie se amintim, că prea mult se spesează pe beuturi și tăbac, de vreme-ce fiecare om scoate din treverile sale de struguri destul rachi pentru trebuințele casnice, pe lângă aceea fiecare face toamna destul vin, din care se-și poată păstra și pentru sine, ca se-și întărească trupul ostenit de lucrul câmpului de vară, fără ca să fie silit a alerga în tot minutul la cărcimă.

La noi încă e azi acel rău obicei, că omul, fie ostenit, fie din petrecere numai, aleargă mai bucuros să bea în cărcimă, de cât se-și aducă beutura de lipsă acasă și să o petreacă în mijlocul familiei.

Nu cugeta, că dacă mergi la cărcimă, bei mai puțin, ca dacă ai aduce beutura acasă, căci te înșeli amar omule! Sau nu ști, că tot minutul petrecut pe lavița din cărcimă îl plătești amar cu bani!? Omul dedat cu beutura se face leneș, apoi cine nu știe, că lenea e pricina sărăciei și a multe feluri de păcate! Să ne aducem aminte că numai de 10—20 de ani câte familii cu stare bună nu s'au ruinat prin beutură și lenevire, și au fost silite a-și căuta scăpare în fericita Dobrovia (în România)!

În timpurile vechi, și chiar numai cu 50 de ani mai 'nainte cărcimele erau cercetate numai de oamenii cei mai de jos din comună, astăzi întâlnești în ele chiar și fruntași din sat; și ce e și mai dureros, ba rușine fără margini, ca să vezi tineretul satului petrecând la cărcimă în toate sărbătorile anului!!

Să părăsim deci cărcimele, dacă voim se nu ne facem robi cărcimarilor, ear' tinerii ar face un lucru foarte cuminte, dacă 'și-ar petrece în sărbători ca și părinții și strămoșii lor, în câmp afară, în loc liber!

Dacă ne vom da bine seama de beutura ce cheltuesc oamenii afară de cea de lipsă, vom afla, că mai de vre-o 8000 fl. se bea peste măsura trebuin-

cioasă. Oare din aceasta sumă nu s'ar pute cumpăra multe unelte trebuincioase la economie? Un plug bun nu se îndură omul să cumpere cu 10—12 fl. dar' la cărcimar plătește bucuros 10—30 fl. ba chiar până la 50 fl. pe an!

Să zicem însă, că beutura e neapărat de lipsă pentru familie și economie, dar' nu putem ierta, ca de pildă pentru tăbac să se speseze an de an vre-o 3000 fl. și mai cu seamă din partea tineretului, care pe lângă aceea că-și strică sănătatea și își scurtează viața cu voia sa, prădează și averea părinților, ca să-și îndestulească această poftă netrebnică.

Pe lângă aceste spese nu putem trece cu vederea a nu aminti, că se cheltuește prea mult pentru zidiri de case și clădiri economice, pe care nicicând nu le încheie oamenii (sfișește) de așa, ca să fie scutite de ploaie și de vânt. Urmarea e, că în zidul neînbrăcat în var și neapărat de ploaie străbate apa și gerul menunțelând varul dintre cărămizi și slăbind și materia din zid; astfel se formează crepături de alungul zidului și amenință cu surupare. Să nu se mire nimenea deci, dacă constatez, că mulți oameni își zidesc și de două-ori casa și șura în viața lor, de care lucru ar putea fi scutiți, dacă 'și-ar lărgi clădirile numai după trebuință și numai atunci, când au și putere de a le termina cu totul.

Precum în deobste pe cele mai multe sate românești, așa și la noi se fac spese zădarnice și cu ospețele, cari țin de obicei câte trei zile dearându, atât la cei avuți cât și la cei săraci. Pe an se fac la noi cam 20 ospețe, la cari se cheltuește mâncare și beutura pentru 60 de zile. Dacă socotim spesele unui ospet de zi cu 30 fl. ear' pe trei zile cu 90 fl. s'ar spesa la 20 ospețe 1800 fl. Dacă am mărni ospețele la o zi și am spesa numai 30 fl. ear' la 20 ospețe 600 fl. am putea cruța la fiecare ospet 60 fl. ear' la toate vre-o 1200 fl. Din acestea cine nu înțelege, că 60 fl. nu numai pentru o familie săracă, ci și pentru una de mijloc e o sumă, pentru care omul trebuie se ostenească cu anii până o adună. Dacă la cheltuelile înșirate până aici vom mai adăuga darea în sumă de 4300 fl. și cele ce se spesează pentru încălțăminte, deosebite haine, aparate economice precum: care, pluguri ș. a., vom dobândi o sumă de vre-o 31.000 fl.

Cu toate acestea cu oare-care bucurie constatăm, că mulți, ba foarte mulți, pun bani la o parte și pe zile negre, alții cumpără moșii pe hotare străine. Cu un cuvânt s'ntem pe calea cea mai bună a cruțării și a înaintării.

(Va urma.)

Nenorocire mare în Paris.

Marti, în 4 Maiu c. n. nou, o mare nenorocire a adus jale peste Paris, capitala țării franceze și peste întreg poporul francez.

Într'un mare bazar (șatră), pe care femeile din societatea aleasă a Parisului îl fac în tot anul, vânzând acolo diferite lucruri de preț spre a ajuta din bani pe săraci, a izbucnit un foc neprasnic. Focul a pornit dela o mașină, care s'a aprins fără de veste.

În clipa izbucnirii focului se aflau în bazar, care era făcut din lemn, la vre-o 2000 de oameni.

Focul a produs o spaimă atât de mare, încât toți se imbulzeau cătră eșiri, așa că aici s'au îngrămădit unele peste altele și s'au călcat în picioare o mulțime de trupuri, cari au închis eșirile.

Au căzut jertfă focului peste 150 de persoane, cele mai multe femei și fete din societatea aleasă a Parisului, apoi un general fruntaș, câți va nobili și doi polițai. Răniți au fost peste 200. Dintre morți unii au ars cu desăvârșire, alții au fost striviți, așa că despre unii nici nu s'a mai putut afla, că cine au fost.

Între morți a fost și sora împărătesei noastre, princesa *d'Alençon*. Moartea acesteia a adus multă jale asupra familiei noastre domnitoare, care a primit multe telegrame de părere de rău dela domnitori, principii și alți bărbați fruntași. Curtea din Viena a luat doliu de 6 săptămâni pentru moartea princesei. Asemenea și președintele Republicei Franceze a primit sumedenie de telegrame de părere de rău, pentru groaznica nenorocire dela domnitori, dela parlamente, delaprimarii orașelor mari din Europa și dela alții.

La vestea morții princesei *d'Alençon* prințul *d'Aumale*, rudenie de aproape a moartei, a fost lovit de gută și a murit pe dată. El avea 74 de ani și a fost un fruntaș bărbat al poporului francez.

CRONICĂ.

La temniță. În procesul de agitație, ce s'a pertractat în vara anului trecut la *Alba-Iulia* și s'a terminat cu condamnarea preotului *Ioan Păcurar* și învățătorului *George Făgărășan* din *Tiuri*, a adus acum hotărâre și curia din *Budapesta*. Pedepsa dlui *Păcurar* a fost scârț-o dela 6 luni temniță ordinară și 120 fl. amendă în bani — *la 1 lună temniță de stat și 50 fl. amendă*, ear' pedepsa dlui învățător *Făgărășan* a rămas neschimbată, adică *un an și jumătate temniță de stat și 200 fl. amendă*.

Daruri pentru biserică. *Alexa Foie* locuitor în *Batuța* a dăruit pe seama sf. biserici din *Batuța* un rînd de haine preoțești și un măsar pe pristol în prețiu de 70 fl; *Petru Rechițian* locuitor în *Batuța* un prapore în preț de 30 fl; *Antanasie Moțiu* locuitor în *Capruța* un chivot în preț de 5 fl. Frumoase fapte!

Dar frumos bisericesc. Ni-se scrie din *Fofeldea*: A treia zi de Paști, a încetat din viață, după o lungă suferință, un vrednic bărbat cu numele *Simeon Marcu*, care a dăruit din averea sa 100 fl. v. a. la biserică gr.-or. și 50 fl. la cea gr.-cat. cu acea dorință, ca din interesele acestor bani! să se cumpere cărți în fiecare an la școlarii săraci și sirguincioși dela scoala de aici. Fie-i țărina ușoară și amintirea vecinică.

Faptă frumoasă. Din *Vlaicoveți*, comitatul *Timiș*, ni-se scriu următoarele: Dl învățător *George Popovici* din comuna noastră a dăruit sf. biserici din *Vlaicoveți* mormântul D'ui nostru *Isus Christos* în preț de 80 fl. În numele comunei i-se aduce mulțumită dlui învățător pentru această faptă frumoasă și vrednică de urmat.

Petru Subu.

Neînțelegeri în Pian. Privitor la știrea dată de noi la „Cronică”, în Nr. 13. a. c. despre unele neînțelegeri între o parte a poporenilor din *Pianul-de-jos* și părintele *Bena* și despre neregularități în școlile bisericesti, părintele *Bena* ne trimite o scrisoare mai lungă, în care arată, că învinuirile sînt nefatemeiate. Scoatem din această scrisoare următoarele:

După ce părintele *Bena* spune, că sînt neînțelegeri în *Pianul de jos* și cauza acestora este un rîvnitor la treapta preoției, care ar vrea sau să-l delature pe dînsul din post sau să-l fatemeieze a doua parohie, scrie astfel:

„Să vedem acum, cum stă treaba cu mîncătoria, ce episcopul *Simeon Cioran* a făcut „sub ocrotirea” mea.

S'a cetit socoteala bisericeii pe anul 1896. La posit. 53 a jurn. de casă s'au cetit ca eșiți 17 fl. pentru o mie de țigle. Nu s'a cetit acolo că s'au folosit ei că s'au cumpărat 1000 de țigle. Cîta s'a întrebuintat, nu aparține jurnanului de casă. Cum-că nu e adevărat, că au prisosit 200 țigle, că nu e adevărat, că prisosul s'a vîndut cu 2 fl. 16 cr; și că nu e adevărat, că acești bani ar fi intrat în cassa bisericeii și prin urmare ar fi trebuit puși la „intratele” dovedesc adevărurile alăturate, din cari se vede, că au prisosit numai 100 țigle; acestea s'a vîndut numai cu 2 fl. 10 cr. și prețul acesta cumpărătorul încă nu l-a răspuns cassei bisericeii. Nu e adevărat, că zidarii *Simeon Armian* și conșoții ar fi primit numai 47 fl. Aici alătur cuita dela zidari, care arată, că ei au primit 50 fl. precum la poziția 51 a jurnalului de casă s'a scris. Tot neadevăr s'a scris și despre banii dela *Ioan Popa Nițu*. Acesta a cumpărat țigile și zarul, nu cu 3 fl. 60, cr. ci cu 2 fl. 70 cr. și banii nu-i a dat cassei bisericeii; dovadă adevărurile alăturate. S'ar (prea lungi scrisoarea mea, dacă aș produce dovezi și contra celorlalte „neregularități mai mici”. Dar' cred, că ajunge o măciucă la un car de oale, căci așa sînt de întemeiate toate pările, ce s'au ridicat asupra episcopului, precum din cele de mai nainte se vede.”

Publicînd aceste, observăm că cele patru adevăruri, ce se pomenesc în scrisoare, ne-au fost trimise dimpreună cu aceasta.

Obrăznicie. Din *Cluj* se scrie, că ministrul *Wlassics* a dat comunității israelite de acolo un împrumut de 60,000 fl., pentru zidirea unei școli populare confesionale. — Bună socoteală „patriotică”: școlile confesionale ale naționalităților să le nimicească statul, cele ale *Jidovilor* să le sprijinească, — din banii naționalităților!

Logodire. Harnicul învățător din *Rodna-veche*, dl *Nicolau Murășan* s'a logodit cu d-ra *Constanța Pop*, fiica notarului în pensiuine *Zaharie Pop* din *Rodna*.

Chiverniseală maghiară. Foia sârbească *Branik* din *Novi-Sad* scrie următoarele despre chipul de guvernare din *Bosnia* și *Herțegovina*:

„*Kállay*, guvernatorul *Bosniei*, a pus monopolul pe toate articolele pentru traiu și

pe toate produsele țării bosniace; ear' vînderea lor a dat-o următorilor „*Bosniaci neaoși*”: firma „*Morpurgo & Parente*” are monopolul pentru tăierea vestitelor păduri minunat de frumoase din *Bosnia*; firma „*Rother et Perschitz*” ține monopolul sării, al cărbunilor și al postelor; firma „*Josua & Samoil Granand*” are pe mîna monopolul spirtului; o societate anonimă are monopolul berii, în această societate este unul din acționarii de frunte însuși *Kállay*, ear' duhul seu cel rău, *Horowitz*, este director. Acum de curînd a pus monopol și pe pescuitul dela *Neretva* și pe pescuitul păstravilor din *Ilidje*. Cîte familii bosniace perd în chipul acesta câștigul ce li-s'ar cuveni lor, nu se știe; dar' ori-cine își poate închipui că-s multe, multe. Eată cum pricepe dl *Kállay* menirea culturală a *Austriei* în țările ocupate.”

Să nu ne mirăm. *Kállay* e maghiar, și voește ca pretutindenea să fie cum e în *Ungaria*: toate în mîna *Fidamilor*!

Rugare. Dl *Ioan Neagu*, preot român, acum în temnița de stat din *Seghedin*, ne roagă să vestim cetitorilor, că familia sa alcătuită din trei copilași mici, a rămas acasă în cea mai mare lipsă și în grea suferință, *Ioimile* bune românești ar face dar' o faptă de milă, dacă le-ar trimite ajutor în decursul celor 6 luni de zile, cîta tata lor are să guste din amarul temnițelor maghiare. Ajutoarele sînt a se trimite la adresa: *Gizela Neagu*, preoteasă în *Gladna-română*, posta *Făget*, (*Facset*) comit. *Caras-Severin*.

Monarchul nostru la Budapesta. M. Sa *Monarchiul* a sosit la *Budapesta* la 16 Maiu n. c. și va rămînea acolo două săptămâni în care vreme va da mai de multe ori audiențe private, va da prînzuri de gală, și va ținea revistă militară asupra trupelor aflătoare în *Budapesta*. Cu M. Sa au venit și alți membrii din casa domnitoare la *Budapesta*.

Alegeri ungurești. În comuna *Lipto-Osada* s'a făcut de curînd alegere de primar, numindu-se de ales candidatul protopretorului. Poporul, nemulțumit cu un primar pe care nu l-a ales nimenea, a început să-și arete nemulțumirea pentru această călcare de lege și se zice, că ar fi amenințat pe *Măria* sa protopretorul. A intervenit gendarmeria cu baionetele? a rănit de moarte pe mai mulți locuitori, ear' alții au fost prinși și vor fi aruncați în închisoare. Așa se fac alegerile în *Ungaria* „fericită”.

Din ticăloșiile Budapestei. Earăși un scandal în ticăloșita și *Jidovita* capitală a țării. Un inginer numit *Gardos Lajos*, a fost închis sub greaua bănuială, că și-ar fi otrăvit soția. Cercetarea la casa acusatului a descoperit mai multe veninuri, despre cari inginerul n'a știut sau n'a vrut să dea nici o deslușire. *Gardos*, care are vr'o 34 ani, s'a căsătorit înaintea cu 4 ani. Soția sa a fost foarte frumoasă, dar' săracă. La început soții au trăit fericiți și în belșug, de oare-ce inginerul are casele lui și o avere măricică. Mai târziu s'a ivit ceartă între ei. Soțul s'a îndrăgostit într'o altă fată și i-a spus soției, că ea îi stă în calea fericirii. Din căsătorie s'au născut două fetițe, una de un an și jumătate, cealaltă de o lună. Soția a murit a doua zi după a doua naștere.

Un trăsnet grozav. „Tribunei“ i-se scriu următoarele: În Sâmbăta lui Toma din anul acesta pe la orele 12 din zi, pe când bieții muncitori din comuna Fofeldea cu plugurile arau bărbătește pământul, care în anul acesta din cauza multor p'oi s'a bătut și întărit grozav, de se lucrează cu multă greutate, din spre mează-noapte veni o ploaie peste câmp și un nor nu prea gros, dar' din care se lăsa pe pământ un trăsnet grozav, care a făcut o vâgăună în pământ foarte mare, din care a plecat apoi prin pământ fulgere, în toate părțile, făcând deosebite găuri prin pământ. Acest grozav trăsnet a făcut un tunet și cutremur mare și pe lângă asta și o nenorocire. Bietului locuitor de aici *Ioan Precup* i-a trăsmit și omorât pe loc 2 boi foarte frumoși. Soția sa fiind pe lângă boi, încă a fost trăsmită, rălită de picioare; hainele din brâu în jos i-au fost toate sfârticate și încălțăminte ca tăiate cu cuțitul. Sărmana femeie a suferit spaimă și arsuri cu usturime mare, până a fost adusă acasă, unde dându-i-se ajutoarele cuvenite, se crede, că e scăpată de primejdia morții. Ar fi de dorit, ca învățătorii, preoții și toți învățații noștri să se nevoiască a spune poporului mai simplu, că răstalele de fer atrag trăsmitul la boi, mai cu seamă de vor fi de oțel, deci aceasta să se scoată dela gâtul boilor în timpul trăsnetelor. Să se știe, că nu e bine a sta lângă nici o unealtă de fer, nici lângă vite, nici lângă căpșe de fân, paie etc. dar' nici sub turnurile bisericii trăgând clopotele, căci neascultătorii pot fi adese-ori pedepsiți de fulgerile și trăsnetele lui Dumnezeu, pentru-că se ascund dinaintea picăturilor de ploaie, pe cari Dumnezeu le trimite spre răcorirea și adăparea oamenilor, animalelor și plantelor.

Necrolog. La 23 Aprilie v. a. c. s'a așezat spre odihna vecinică în cimiterul gr.-or din comuna Mihaleni, — Zarand — repositul notar: *Augustin Oniș*, în vîrstă de 50 de ani, în al 22-lea an al căsătoriei și al 24-lea an ca notar. La înmormântare au luat parte toți notarii din pretura Brad, precum și protopretorele și pretorele, înțeleghința rom. din Brad, și mulțime de popor. Bun creștin, bun Român, repositul era persoană prețuită în societatea română. Îl deplâng soția: *Iuliana*, minoreni *Alexandru* și *Virgil* și numeroșii prietini.

Cas de moarte. Ni-se serie trista știre, că tinărul de mari nădejdi, *Vasilin Vesalon* fiul preotului gr.-or. român din Ilteu (com. Arad) student la facultatea teologică din Cernăuți Luni în 3 Mai în frumoasa vîrstă de abia 22 de ani a trecut la cele vecinice. Repositul era înzestrat dela natură cu frumoase însușiri. Gimnaziul l-a absolvat în Arad, ca student în Cernăuți a fost stipendistul diecesei aradae.

Casuri de otrăvire. Earăși s'a ivit înfiorătoare veste, că s'a descoperit o ceată de otrăvitoare, de astă-dată în *Jebeliu* (comit. Timiș). Se zice, că mai multe femei și-au otrăvit bărbații. S'a desgropat un mort și s'au aflat în trup urme de otrăvă. În urma acesteia tribunalul din Timișoara a poruncit să se desgroape vre-o 17 morți din cimiterul din *Jebeliu* și s'a aflat prin medicul tribunalului, că oamenii au murit cu adevărat de otrăvă. S'au făcut cercetări pe la case, aflându-se sericică în proprietatea veduvelor celor răposați, cari toate au fost îndată arestate. Ele însă zic, că sînt nevinovate.

Filantrop Sêrb. Un brav naționalist sêrb, baronul *Miloș Baich* din Neoplanta, a dat zilele acestea o frumoasă dovadă a iubirei sale de neam, donând 100.000 fl. pentru zidirea gimnaziului sêrbesc din Neoplanta.

Din amarul vieții. Doauă surori din Berlin aveau când-va o avere foarte frumoasă, care însă s'a topit întreagă trecînd prin mâinile bărbatului uneia dintre ele, care se măritase. Ajunse la lipsă, surorile s'au luptat mult cu greutățile vieții, până când obosite și înfrante de sărăcie, s'au hotărît să-și curme singure firul vieții. S'au dus la lacul de lângă Potsdam, s'au sărutat și au sărit în lac. Le-au aflat îmbrățișate, reci și fără suflare.

Episcopul Strossmayer înveninat. Din *Zagreb*, capitala Croatiei se vestește că zilele acestea vrednicul episcop croat *Strossmayer*, ajuns deja la vîrstă de 82 de ani, s'a îmbolnăvit greu. Medicii au constatat înveninarea din mîncare. Din norocire bolnavului episcop i-s'au dat la timp niște leacuri așa că starea lui s'a îmbunătățit. Într'atîta, încât vindecarea deplină e sigură. Se crede, că înveninarea a venit din negrija bucătarului.

Daruri Țarului. În vremea din urmă darurile ce le primește Țarul dela poporul rusesc, s'au înmulțit atît de mult, încât Țarul s'a văzut silit a da o poruncă, prin care îndeamnă pe toți, ca darurile ce ar voi să i-le mai trimită, să le dea de aci înainte așezămintelor de bine-facere.

„Fluidul Kwizda“. Atragem atențiunea cetitorilor asupra anonțului, liferantului de curte *Franz Johann Kwizda*, publicat pe pagina ultimă a foaiei noastre de azi.

Loc deschis. *)

Mulțumită publică.

Subsemnatul comitet parochial al bisericii rom. gr.-or. din *Rodbav*, protopistul *Agnitii*, își ține de o sfântă datorie a exprima și pe această cale deosebita sa recunoștință și mulțumită pentru prețioasele dărui, ce au binevoit a le face bisericii noastre, următoarele prea stimate persoane din Brașov:

Domnul *Iancu G. Coliban*, unul dintre cei mai de frunte tîmplari (măsari) din *Brașov*, a binevoit a dărui bisericii noastre 9 ferestri (lemnăria).

Doamna *Marina Câmpean* a dăruiit sticla și ferăria de lipsă la aceste ferestri.

Domnul comerciant *Nicolae Moeanu* a dăruiit bisericii noastre o *Evangelie* legată frumos, în preț de 12 fl. v. a.

Domnul *Ioan M. Burbea* cojocar, a dăruiit bisericii noastre un *Apostol* legat, în preț de 5 fl. v. a.

Domnul *Mihail Furnica* cojocar, a dăruiit un *Octoich* mic legat, în preț de 75 cr. v. a.

Tot pe calea aceasta mulțumim și dlui învățător *Candid Muslea*, la a cărui binevoitor îndemn s'au făcut amintitele daruri. Bunul Dumnezeu să le răsplătească cu darul seu cel bogat!

Rodbav, în 18 Martie 1897.

Comitetul parochial gr.-or. din *Rodbav*: *Dumitru Curea*, cantor și vicepreședinte; *Ioan Bonea*, *Nicolae Bonea*, *Ioan Langa*, *Vasilie Nistre*, *Ioan Curea*, *Ioan Verdea*, *Serafim Schiopota*.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Se apuță
R Î S.

Țiganul și mălaiul.

Un țigan cerșise într'un sat românesc și căpătase niște coji de mălaiu. Eșind din satul românesc, el se îndreptă spre altul săsesc. La jumătate calea se oprî, se puse jos și înbucă de două trei-ori din mălaiul, ce-l căpătase dela români. El ar fi mîncat tot mălaiul, căci de foame slava Domnului, dar' ce se gîndește el în creierii lui țigănești: să nu mă satur eu de mălaiu, că la Sași capăt de bună seamă pită de grâu. Zicînd aceasta, aruncă în niște scai mălaiul, ce-i mai rămasese, și se îndreaptă spre satul săsesc. Ajungînd aici, el intră în mai multe case, dar' Sașii unde se-i dea ceva! Vêzînd țiganul, că la Sași nu face nici o ispravă și răsbindu-l foamea din ce în ce mai mult, se întoarse îndărăpt, unde aruncase cojile de mălaiu, și începu să le caute prin scai. Cîntîndu-le el le descânta astfel:

Sai mălaiu din scaiu

Că de tine nu mă spaiu.

Vino mălai, mai aproape,

Dada-n gură să te 'ngroape

Că cu pomana săsească

Vai de viața țigănească.

Împărtășită de *Ioan Pop*, din *Beșimbac*.

Mai nou. Răsboiul.

În telegramele mai noue mai mult se vorbește despre pace, decât despre răsboiu. Din Epir, ca și din giurul *Domocosului* se vestește, că mișcările de luptă au încetat și în locul lor se încep tractările de pace.

Turcia va trebui mai întăiu să pue condițiile. Aceste încă nu sînt statorite deplin; se zice, că *Turcia* va cere dela Greci întoarcerea pagubei, ce a făcut-o flota Greciei în averea statului și a privaților și îndreptarea în câteva locuri a graniței.

Puterile au răspuns cererei Greciei, făcîndu-i cunoscut, că vor pași ca mijlocitoare a păcii, dar' cu condiție, că *Grecia* să-și scoată trupele din *Creta* și să încredințeze lor scutirea intereselor grecești.

POSTA REDACȚIEI.

Abonentul nr. 9450. Poesii populare publicăm, după-cum le vine rîndul; asemenea și balade. Aceste din urmă cu deosebire.

Abonentul nr. 9363. Baniî împrumutați trebuie să-și plătești, măcar fie și dela jidan luați. De altcum destul de rên, că te încurci cu jidani.

M. Bl. în *Reșița*. Să vor publica mai tîrziu.

Abonent nr. 9801. Ți-am spus în nrul 15 că dacă vrei să faci din băiat măiestru, trebuie să-ți aplici la un măiestru, ca ucenic; tot acolo ți-am recomandat, să scrii și să ceri sfatul dlui *Vasilie Podoaba*, directorul „Economului“ și președintele reuniunii sodalilor români din *Cluj*. — Numerii i-am trimis regulat; acum am dispus să-ți se trimită de nou.

T. M-u în *Drâmbar*. Carte de planete (zodii) se află la librăria noastră și costă 70 cr.

N. R. în *Rusova*. Carte despre afacerile de consum etc. se află la noi. Prețul 20 cr. — Poesia e slabă, nu se poate publica.

Bas. A. în *Coml*. Învățătorul pensionat poate servi de cantor interimal. La celelalte întrebări, cere răspuns dela mai marii parochiei, dela protopop.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*.
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

Publicațiune.

Comuna Tălmăcel, pretura Sibiului, va exarēnda dreptul seu de morărit dela 2 mori cu trei petri pe timp de 3 (trei) ani și respective din 1 Iulie 1897 — 30 Iunie 1900 prin licitațiune publică, care se va ține în 30 Maiu st. n. 1897 la 4 ore p. m. cu prețul strigării de 750 fl. v. a. licitanții au a depune 10% vadium, ear' celelalte condițiuni se pot vedea și până atunci la primăria subsemnată.

Tălmăcel, în 6 Maiu 1897.

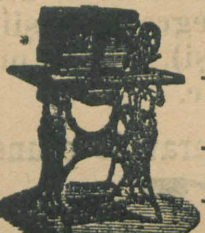
[1293] 3—3 Primăria comunală.

Daruri potrivite de Paști.

Mașine de cusut Wertheim

cu cusătură dublă.

Fabricat germân de clasa primă, pentru folosință în casă și în industrie, furnisor din Viena la ori-care loc din monarchia Austro-Ungară. [1069] 3—5

Mașină cu tălpi (Hocharmige).		fl. 35.50
Mașine de mână (Hocharmige).		fl. 31.50
Mașină Ringschiff		fl. 49.—

30 de zile timp de probă 5 ani garanță.

Ori-care mașină, care în timpul de probă nu se va dovedi de corēspunzătoare, o primesc înderēt pe spesele mele.

Prospecte și mostre de cusut la cerere se dau gratis.

Casă de mașine de cusut.

Louis Strauss

Firmă improtocolată.

Furnisor al

„Reuniunii ampoliaților c. r. de stat“.

Viena, IV., calea Margarethen nr. 12/bl.

Librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni, Sibiu.
Deposit general pentru Sibiu și giur.

Avis fumătorilor de țigarete!

Hărtia de țigarete

„CLUB“

este cea mai bună, mai fină, și totuși cea mai tare hărtie de țigarete.

Total liberă de glycerină.

Se poate căpeta pretutindenea.

În pachetare patentată costă 3 cr.

În pachet comun „Club exquisit“ 2 cr.

NB. Din aceeași hărtie se prepară și plăcutele tuburi pentru țigarete.

O șatulă cu 100 de tuburi costă 18 cr.

La vnzări în mare și mai ales traficanților se dă mare rabat.

Marca de apărare e:

Un domn cu ochelari, fumând țigaretă.

Deposit general pentru Sibiu și jur (vnzare în mic și mare) la

Librăria societății pe acțiuni

„Tipografia“,

Sibiu, strada Poplăcii Nr. 15.

Deposit general pentru Sibiu și giur.

Librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

4 medalii de aur, 18 de argint, 30 diplome de onoare și de recunoștință.

Fluid de restituțiune

I. al lui Kwizda,

apă de spălat pentru cai, cu privilegiu ces. și reg.

Prețul unei butelii 1 fl. 40 cr. v. a.

Folosită de 35 de ani în grajduriile de curte princiare, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire înainte și restituire după strapațe mari, la scrintituri, înțepenirea vineilor etc. face capabil calul la prestațiuni excelente în training.

Veritabilă numai cu marca de scutire de mai sus, se află în toate apotecile și drogueriile Austro-Ungariei. [1182] 3—40

Deposit principal

FRANZ JOH. KWIZDA,

furnisor de curte ces. și reg. și reg. român.

Apotecar de cerc, Korneuburg, lângă Viena.

IULIU ERŐS,

str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin isvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaiera, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățare, lanțuri de gât, broșuri, brățare cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 5—38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

Lanțul de oțel patentat „Goeppinger“
cu zale fără fertură (neforostuite)

este conform constatării oficiale de 2—2½-ori mai tare decât lanțurile celelalte (cu zale forostuite), și poate să se întrebunțeze cu deplină siguranță cu câțiva numeri mai subțire, decum e posibil aceasta la lanțuri forostuite; prin aceasta se ajunge la o considerabilă ușurare de greutate.

Deci lanțul de oțel patentat este lanțul oel mai ieftin.

Lanțul acesta este făcut în diferite feluri și spre diferite scopuri; se află în deposit la

Carol F. Jickeli, Sibiu.

[2826] 17—25

La Librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni în Sibiu,

se află de vnzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocentiu Micu Clain“

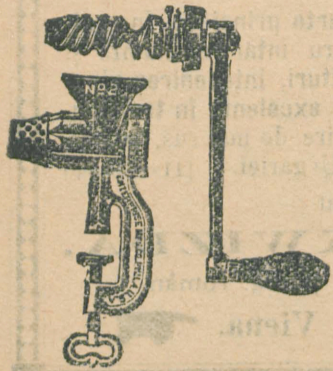
a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tinēr“ de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adevă consideratiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiuni de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

CAROL F. JICKELI, SIBIIU,

[2827] 23— recomandă:

mașina de măcinat carnea
galvanisată argintiu.

Constă numai din două părți, părțile de întregire nu sânt trebuincioase.

Părțile tăietoare se ascut de sine la întrebuințare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt ca carnea și fără osteneală mare. Curățirea mașinii urmează cu totul de sine, prin aruncarea unei bucăți de pâne în lăuntru.

Se capătă în patru mărimi:

	Nr. 2	4	6	8	
macină pro minută	1/2	1	2	3	chilogramme.
Prețul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90	

Apel!

Un învățător rom. gr.-or. cu calificațiune pedagogică și purtare morală bună, praxă de 7 ani, examené cu școlarii laudabile în fiecare an, cunoscător în ale muzicii, având destoinicia de a înființa și conduce ori-ce fel de categorie de cor vocal, dorind a se strămuta, respective a se așeza în o astfel de comură care poate servi și ca centru sau cel puțin în apropierea de căile ferate să recomandă tu atențiunea on. public. [1295] 1-6

Cei-ce doresc ori-și-ce fel de detaluri în privința aceasta, precum și condițiunile se staveresc reciproc prin următoarea adresă:

„Arpeggio“,

Kassova. (Krassószörénym.)

sau tot sub acest titlu, prin Red. „Foi Poporului“.

Mare prăvălie

de

băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corăspunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zăhar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Iere negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruce sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolen etc.

diferite săminte agronomice plombate și scutite de rocoină cu prețuri foarte favorabile.

Din departământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțozești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) berecă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt, semnăm cu toată stima

„Concordia“,

societate comercială pe acții.

[1039] 10—

Reparaturi în grabă, bine și ieftin.**Andreiu Török**

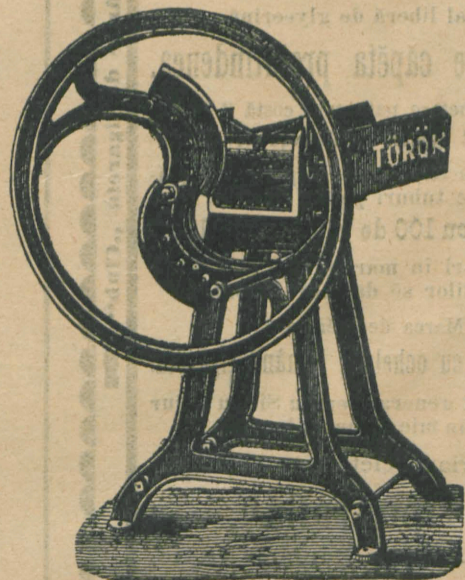
Fabrică de mașini agricole în Sibiiu

recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țeară și străinătate și de multe-ori premiate.

Tot felul de **pluguri** — pentru mersul ușor și bun al plugurilor mele dau garanță — **mașină de tăiat** de ale lui Haelerling și în deosebite mărimi, **teascuri** pentru stoarcerea oleiului, mustului de struguri și de poame, toate de un sistem probat ca bun, **virtej** (găpel) pentru câte 1—4 cai, **mașine de îmblătit** (trierat) de mână, cu virtej, și cu vapori, mașini pentru alegerea grâului în 4 deosebite mărimi, mașină pentru desfacerea **ocouruzului**, **moară pentru păsat**, **pumpe** pentru afunzimi până la 20 metri, **mașini** de sămănat și triere, grape și altele:

Mai departe eu port neguțatorie de fer cu un mare magazin de nicovele, foi, mașini pentru șiroafe și pentru găurirea ferului, tinichea (pleu) pentru coperișe, șindile, apoi tot felul de alte instrumente și unele de lipsă făurarilor și lăcătarilor, toate de cea mai bună calitate. [314] 12—26

Întemeiată la anul 1857

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.